

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА
ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ ІМЕНІ М.І. ВАВИЛОВА
ІНСТИТУТУ СВИНАРСТВА І АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Інноваційні технології в рослинництві – запорука сталого розвитку сільського господарства

**Матеріали всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
присвяченої 90-річчю з дня народження Віталія Карповича Чуйка
(Полтава, 2 грудня 2022 року)**

Полтава - 2022

Інноваційні технології в рослинництві – запорука сталого розвитку сільського господарства: матеріали всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції присвяченої 90-річчю з дня народження Віталія Карповича Чуйка, 2 грудня 2022 р. м. Полтава / Редкол.: М.П. Сокирко, Л.Г. Марініч (відп. ред.), Р.В. Олєпір [та ін.]. Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція імені М.І. Вавилова ІС і АПВ НААН України, 2022. 103 с.

Збірник вміщує матеріали всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції присвяченої 90-річчю з дня народження Віталія Карповича Чуйка та репрезентує результати досліджень з напрямів: землеробства, рослинництва, кормовиробництва, захисту рослин, селекції та насінництва. Видання призначене для наукових співробітників науково-дослідних установ, викладачів, студентів й аспірантів вищих навчальних закладів, керівників і спеціалістів сільськогосподарських підприємств.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Михайло СОКИРКО – директор, кандидат с.-г. наук Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова ІС і АПВ НААН України;

Володимир ГАНГУР – завідувач кафедри рослинництва, доктор с.-г. наук, старший науковий співробітник, Полтавський державний аграрний університет;

Любов МАРІНІЧ – старший викладач кафедри рослинництва, кандидат с.-г. наук, Полтавський державний аграрний університет;

Олександр ЛЕНЬ – завідувач відділу наукових досліджень з питань землеробства та кормовиробництва, кандидат с.-г. наук, Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова ІС і АПВ НААН України;

Роман ОЛЕПІР – старший науковий співробітник лабораторії кормовиробництва та інтегрованого захисту рослин, кандидат с.-г. наук Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція ім. М.І. Вавилова ІС і АПВ НААН України

Рекомендовано до друку Вченою радою Полтавської державної сільськогосподарської дослідної станції імені М.І. Вавилова Інституту свинарства і АПВ НААН України, (протокол № 7 від 29 листопада 2022 р.).

Матеріали подаються в авторській редакції мовами оригіналів. Відповідальність за зміст і достовірність поданих матеріалів та наведених даних несуть автори.

ЗМІСТ

Колісник І.В.

Щоб пам'ятали! До 90-річчя з дня народження ВІТАЛІЯ КАРПОВИЧА ЧУЙКА.....	6
---	---

Тоцький В.М., Німчин О.В.

Продуктивні та якісні показники гібридів соняшнику залежно від системи удобрення	17
---	----

Лень О.І. Алейнікова Л.М., Гангур М.В.

Вплив позакореневого підживлення рослин як фактор підвищення зернової продуктивності нуту.....	19
---	----

Глущенко Л.Д., Лень О.І., Олєпир Р.В., Калініченко С.М.

Динаміка показників якості зерна пшениці озимої за різних систем основного обробітку ґрунту та удобрення у короткоротаційній сівозміні	21
---	----

Лень О.І. Снігир В.П., Ткаченко Т.М.

Вплив позакореневого підживлення рослин як фактор підвищення зернової продуктивності ячменю ярого.....	22
---	----

Мокляк В., Глущенко Л. Сокирко М.

Альтернативи плужному обробітку.....	24
--------------------------------------	----

Олєпир Р.В., Глущенко Л.Д., Лень О.І., Заєць Т.О.

Вплив антропогенних факторів на вміст макроелементів у ґрунті і його взаємозв'язок з урожайністю пшениці озимої.....	26
---	----

Марініч Л.Г.

Особливості селекційної роботи зі стоколосом безостим.....	30
--	----

Шакалій С.М., Кухаренко К.

Особливості проходження основних міжфазних періодів розвитку рослин соняшника.....	31
---	----

Шакалій С.М., Марініч Л.Г., Баган А.В., Юрченко С.О.

Інтродукція деревних рослин.....	33
----------------------------------	----

Бараболя О.В., Родько О.

Правильно підібрані попередники перший крок до органічного виробництва.....	34
--	----

Бараболя О.В., Довгаленко І.

Вплив густоти стояння рослин на урожайність та якість кукурудзи.....	38
--	----

Юрченко С.О., Палазюк Б.О.

Шляхи підвищення ефективності виробництва зерна пшениці озимої.....	40
---	----

Писаренко В.М., Піщаленко М.А., Логвиненко В.В.	42
---	----

Вплив строків сівби на продуктивність агроценозів сої.....	
Піщаленко М.А., Мулер М.О.	
Екологічні аспекти системи захисту від комплексу шкідників гороху.....	44
Калашнік О.П.	
Господарська цінність горошку посівного (озимого).....	49
Костенко Р.В., Міщенко О.В.	
Вплив систем удобрення на урожайність пшениці озимої.....	51
Гардаш І.С., Міщенко О.В.	
Вплив видів основного обробітку ґрунту на урожайність зерна кукурудзи.....	53
Галушко О.П., Міщенко О.В.	
Ефективність впливу обробітку ґрунту та попередників на урожайність пшениці озимої.....	55
Даніленко Є.В., Міщенко О.В.	
Застосування добрив на посівах кукурудзи.....	57
Бабенко Р. С., Ляшенко В.В.	
Урожайність зерна пшениці озимої залежно від доз добрив.....	58
Ібадова С. В., Ляшенко В.В.	
Формування продуктивності зерна гібридами кукурудзи.....	61
Циліурік О.І., Іжболдін О.О., Сологуб І.М.	
Уміст хлорофілу в листках та урожайність кукурудзи залежно від стимуляторів росту рослин в північному степу.....	64
Бараболя О.В., Покидько В.	
Значення гороху як основної зернобобової культури та ефективність добрив.....	68
Павловський С.М.	
Характеристика гречки, як цінного продукту харчування.....	70
Жукова В.М.	
Використання багаторічних трав на еродованих схилах.....	71
Гангур В.В., Філоненко В.С.	
Вплив обробітку ґрунту на рівень вологозабезпечення буряків цукрових	72
Філоненко С.В., Лисак В.М.	77
Регулювання мікроелементного живлення буряків цукрових	
Філоненко С.В., Райда В.В.	79

Продуктивний потенціал буряків цукрових залежно від оптимізації їх мінерального живлення

Філоненко С.В., Шевченко В.В.
Оптимізація мікроелементного живлення соняшнику	82
Гангур В.В., Котляр Я.О.
Вплив попередників пшениці озимої на пористість ґрунту	85
Гангур В.В., Гангур М.В.
Вплив мінімалізації основного обробітку ґрунту на забур'яненість посівів ячменю ярого	87
Костенко М.П.
Забур'яненість сортів проса залежно від попередника та способу сівби у пожнивний та поукісний період	89
Тіт Ю.Л.
Вплив агротехнічних заходів на формування продуктивності кукурудзи	91
Прокопів О. О., Куценко О. М.
Основні шкідники горошку посівного (озимого)	93
Баган А.В., Неводничий С.В.
Вплив передпосівної обробки насіння на підвищення продуктивності нуту	95
Рудник І. М., Юрченко С.О.
Значення протруювання насіння в технології вирощування кукурудзи на зерно	97
Степаненка Б. В., Юрченко С.О.
Основні джерела забезпечення мікроелементами рослин кукурудзи на зерно	99
Логвиненко В.В., Писаренко В.М.
Вплив мінеральних добрив на продуктивність та якість сої	101

3. Яценко С.Я., Исаев А.П. Зернобобовые культуры в кормовых смесях. Кормопроизводство, - 1999. - № 2. – С. 22-25
4. Каравянский Н.С. Защита растений при интенсивном кормопроизводстве. М.: Россельхозиздат. 1988. 160 с.
5. <https://superagronom.com/shkidniki-luskokrili-lepidoptera/sovka-gamma-id16667>
6. Кохан А. В., Марініч Л. Г., Олєпир Р. В., Барилко М. Г., Калашнік О. П., Захаренко В. А. Селекція та насінництво однорічних і багаторічних трав: монографія. Полтавська державна сільськогосподарська дослідна станція імені М.І. Вавилова Інституту свинарства і агропромислового виробництва НААН. Полтава: ПП Астроя, 2018. 196 с.

ВПЛИВ ПЕРЕДПОСІВНОЇ ОБРОБКИ НАСІННЯ НА ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУТИВНОСТІ НУТУ

Баган А.В., кандидат с.-г. наук, доцент

Неводничий С.В., здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії

Полтавський державний аграрний університет

Основними зернобобовими культурами в Україні завжди були горох і соя. Зони їх вирощування за проявом погодних умов характеризувалися влітку посухами, що мало значний вплив на показник урожайності даних культур. Тому останнім часом актуальним є вирощування посухостійкої культури – нуту [1, 5].

Для отримання високого продуктивного потенціалу даної культури важливим є інтенсифікація ростових процесів на початкових етапах. Для вирішення цієї задачі ефективним є використання мікропрепаратів та бактеризації для передпосівної обробки насіння нуту. Це, в свою чергу, дозволить отримати здорові і дружні сходи та поліпшить посівні якості насіння культури [4, 7].

Досліджуючи формування продуктивності нуту шляхом використання мінеральних сполук азоту із ґрунту і добрив, було встановлено, що у ґрунтах на території України відсутні місцеві бульбочкові бактерії даної культури, які не продукують азотфіксуючих бактерій.

Завдяки наявності таких бактерій у посівному матеріалі рослини нуту створюють поодинокі великі бульбочки. Тому для підвищення урожайності насіння нуту перед посівом доцільним є обробка біологічними препаратами, що мають ефективні штами [1-2].

Від передпосівної обробки насіння залежать густота посіву і рівномірність розподілу стеблостою, а також безпосередньо польова схожість насіння, оскільки насіння з високою лабораторною схожістю не завжди дає дружні повноцінні сходи у польових умовах [3, 6].

Провідними насіннєвими фірмами на сьогоднішній день створено біокомплекси, які пристосовані для різних сільськогосподарських культур, зокрема і для нуту. Вони містять у своєму складі культури азотфіксаторів, фосфат- і каліймобілізаторів, фітогормони, антагоністичні мікроорганізми збудників хвороб, амінокислоти, мікроелементи, вітаміни тощо

Обробка насіння нуту бактеріальними препаратами із штамми *Mesorhizobium ciceri* є дієвим засобом для поліпшення елементів структури урожаю, підвищення насіннєвої продуктивності, збільшення рентабельності виробництва [2].

Дослідженнями встановлено, що найбільш ефективною є передпосівна обробка насіння також розчинами мікродобрив та біорегуляторів, яка забезпечує рослини мікроелементами та регуляторами росту на початкових етапах органогенезу, викликаючи сприятливі умови процесів життєдіяльності зародка. Діюча речовина таких препаратів швидше проникає до насінини і проростків і, в свою чергу, є джерелом харчування для молодих рослин, а також регулює обмінні процеси.

За результатами польових досліджень відмічено, що передпосівна обробка насіння мікроелементами та біорегуляторами сприяє підвищенню врожайності сільськогосподарських культур, зокрема і нуту, на 10-30%, а також підвищенню якості продукції [3].

Таким чином, для підвищення продуктивності нуту важливим технологічним заходом є передпосівна обробка насіння біопрепаратами та регуляторами росту, використання яких збільшує рівень урожайності та елементів структури врожаю, а також впливає на посівні якості насіння.

Бібліографічний список

1. Баган А.В., Шакалій С.М., Барат Ю.М. Формування насіннєвої продуктивності нуту залежно від сорту та інокуляції насіння. *Таврійський науковий вісник*. 2020. № 111. С. 14-21. DOI <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2020.111.2>. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/7701>
2. Бушулян О.В. Рекомендації з вирощування нуту в Південному Степу України. *Посібник Українського хлібороба : науково-практичний щорічник*. Київ, 2012. Т. 2. С. 304–307.
3. Величко Л.Н. Вплив передпосівної обробки насіння біостимуляторами росту на окремі фізіологічні процеси і урожайність сої. *Біологічні науки і проблеми рослинництва : зб. наук. праць Уманського ДАУ*, 2003. С. 54–57.
4. Гончар Л.М., Щербакова О.М. Вплив передпосівного оброблення насіння нуту на польову схожість та густоту стояння рослин. *Вісник ПДАА*. 2016. №3. С. 46-49.
5. Дідур І.М., Темченко М.О. Вплив інокулянтів та мікродобрив на густоту стояння та висоту рослин нуту. *Сільське господарство та лісівництво*. 2017. № 6. (Т. 1). С. 14–21.
6. Каленська С.М., Новицька Н.В., Барзо І.Т. Формування густоти стояння та ступінь виживання рослин в онтогенезі нуту під впливом інокуляції насіння та удобрення. *Сборник научных трудов Sworld*, 2014. Том 34. (1). С. 66–70.
7. Каленська С.М., Новицька Н.В., Рожко В.І. та ін. Поліпшення посівних якостей насіння нуту за допомогою наночастинок біогенних металів. : зб. наук. праць Уманського НУС. 2014. №85. С. 79–84.